Trafi Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

LAUSUNTO

Päiväys/ Datum 13.10.2016

Dnro/Dnr TRAFI/373764/03.03.01/2016

Viite/ Referens HE Pariisin sopimuksen hyväksymisestä/ Asiantuntijapyyntö

Liikenne- ja viestintävaliokunta
perjantai 14.10.2016 klo 11:15

Hallituksen esitys eduskunnalle Pariisin sopimuksen hyväksymisestä ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on kutsunut Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin asiantuntijana kuultavaksi asiassa.

Trafi katsoo, että Pariisin sopimusta voidaan pitää erittäin merkittävänä kansainvälisten kattavien ilmastotoimien sekä ilmastomuutoksen hillinnän näkökulmasta.

Komissio antoi 20 päivänä heinäkuuta 2016 ns. taakanjakoehdotuksen Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi. Kotimaan liikenne tuotti v. 2015 noin 11 miljoonaa tonnia kasvihuonekaasupäästöjä (osuus kaikista päästöistä noin 20 % ja taakanjakosektorin päästöistä noin 40 %). Jos EU:n komission Suomelle antama taakanjakoehdotus vuodelle 2030 (-39 %) toteutuu sellaisenaan ja jos päästövähennysvelvoite jaetaan eri sektoreille tasan, liikenteen päästöt saisivat tuolloin olla korkeintaan 7,9 miljoonaa tonnia. Liikenteen päästöjen osalta tämä tarkoittaisi nykyisten toimien lisäksi 1,9 miljoonan tonnin lisäpäästövähennystä vuonna 2030. Todennäköisesti määrä tulee olemaan vielä suurempi. Päästövähennystoimenpiteet tulevat kohdistumaan pääasiassa tieliikenteeseen, sillä yli 90 % kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöistä syntyy tieliikenteessä, ja siitä 58 % henkilöautoista 37 % paketti- ja kuorma-autoista. Rautatieliikenteen osuus on 1 %, lentoliikenteen 2 % ja vesiliikenteen 4 %.

Pariisin sopimuksen alaan ei kuulu kansainvälinen lento- ja meriliikenne. Sopimuksen syntymisen arvioidaan kuitenkin vaikuttavan merkittävästi neuvotteluihin Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestössä (ICAO) ja Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) näiden sektoreiden päästövähennysjärjestelmien luomiseksi.

ICAO:n yleiskokouksessa hyväksyttiin 6 päivänä lokakuuta 2016 kansainvälisen lentoliikenteen maailmanlaajuinen päästöjen hyvitysjärjestelmä, jonka avulla on lentoliikenteen voimakkaasta kasvusta huolimatta tarkoitus päästä ICAO:n tavoitteeseen pysäyttää päästöjen kasvu vuoden 2020 tasolle. EU:n lentoliikenteen päästökauppa jatkuu vuoteen 2020 asti todennäköisesti vain ETA:n sisäisiä lentoja koskevana. Tämän jälkeen sen korvaisi CORSIA (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation) -järjestelmä, joka otetaan käyttöön vaiheittain vuodesta 2021. Merenkulun osalta IMO:n piirissä on sovittu alusten energiatehokkuussäännöistä sekä polttoaineenkulutusta ja hiilidioksidipäästöjä koskevasta tiedonkeruujärjestelmästä. IMO:ssa on tarkoitus aloittaa keskustelut

kansainvälisen merenkulun päästöjen vähentämistoimenpiteistä merellisen ympäristön suojelukomiteassa (MEPC) 24.–28.10.2016.

Trafi tulee jatkossa osaltaan osallistumaan sopimuksen mukaisten liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen inventaarioon ja raportointiin Suomen toimituskunnassa.

Katja Lohko-Soner
Johtava asiantuntija